

Ordin ANRE-ANRE Nr. 33 din 28.05.2014

Publicat in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 408 din data: 28.05.2014

Metodologiei privind stabilirea obligatiilor de plata a energiei electrice reactive si a pretului reglementat pentru energia electrica reactiva (actualizat pana la data de 1 ianuarie 2017*)

Avand in vedere prevederile art. 76 alin. (1) si ale art. 79 alin. (3) din Legea energiei electrice si a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificarile si completarile ulterioare, in temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) si c) si ale art. 9 alin. (1) lit. b) din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea si functionarea Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 160/2012, presedintele Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Articolul 1

Se aproba Metodologia privind stabilirea obligatiilor de plata a energiei electrice reactive si a pretului reglementat pentru energia electrica reactiva, prevazuta in anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

Articolul 2

Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la indeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitatile organizatorice din cadrul Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei urmaresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Articolul 3

La data intrarii in vigoare a prezentului ordin se abroga Ordinul presedintelui Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei nr. 35/2005 pentru aprobarea Procedurii privind asigurarea energiei electrice reactive si modul de plata al acesteia, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 671 din 27 iulie 2005.

Articolul 4

Prezentul ordin se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, si intra in vigoare la data de 1 ianuarie 2015.

Presedintele Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei,
Niculae Havrilet
Bucuresti, 28 mai 2014.
Nr. 33.

METODOLOGIE

Capitolul I Dispozitii generale

Articolul 1

Metodologia instituie reguli privind modul de stabilire a obligatiilor de plata a energiei electrice reactive, categoriile de utilizatori care platesc energia electrica reactiva, precum si reguli metodologice pentru determinarea pretului reglementat al energiei electrice reactive.

Articolul 2

(1) Metodologia se aplica de catre operatorii de retea, pentru stabilirea obligatiilor de plata a energiei electrice reactive tranzitate prin punctele de delimitare ale:

Partea introductiva a alin. (1) al art. 2 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

a) locurilor de consum de energie electrica;

b) locurilor de productie de energie electrica, precum si ale locurilor de productie si consum de energie electrica.

(1[^]1) Reteaua electrica de distributie reprezinta din punctul de vedere al obligatiilor de plata a energiei electrice reactive un loc de consum sau, dupa caz, un loc de consum si productie.

Alin. (1[^]1) al art. 2 a fost introdus de pct. 3 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

(2) Metodologia se aplica la determinarea pretului reglementat pentru energia electrica reactiva, aprobat de autoritatea competenta.

Articolul 3

In intelesul prezentei metodologii, termenii si expresiile folosite se definesc dupa cum urmeaza:

a) consum propriu tehnologic al unei centrale electrice - energie electrica consumata de centrala electrica pentru asigurarea functionarii si securitatii instalatiilor tehnologice proprii de productie a energiei electrice;

b) centrala/grup/consumator dispecerizabil - centrala/grup/consumator certificata/certificat sau calificata/calificat tehnic pentru reglajul tensiunii/puterii reactive in conformitate cu reglementarile in vigoare;

c) factor de putere mediu - FP - raportul dintre energia electrica activa masurata si energia electrica aparenta calculata pe baza energiei electrice active si reactive masurate, tranzitate printr-un punct de delimitare intr-un interval de decontare;

Lit. c) a art. 3 a fost modificata de pct. 4 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

d) interval de decontare - interval pentru care se stabilesc obligatii privind plata energiei electrice reactive, identic cu intervalul de decontare a energiei electrice active si care este o ora pentru utilizatorii cu puncte de masurare cu inregistrare orara, respectiv o luna pentru utilizatorii cu puncte de masurare fara inregistrare orara, in conformitate cu prevederile reglementarilor in vigoare;

Lit. d) a art. 3 a fost modificata de pct. 5 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

e) operator de retea - operatorul de transport si de sistem, precum si operatorii de distributie a energiei electrice concesionari si operatorii de distributie a energiei electrice, altii decat operatorii de distributie concesionari, in care se includ producatorii titulari ai licentei pentru exploatarea comerciala a capacitatilor de productie a energiei electrice care au dreptul sa desfasoare activitatea de distributie a energiei electrice pentru alimentarea clientilor finali racordati direct la instalatiile electrice aferente unitatilor lor de productie;

f) punct de masurare - punct al retelei electrice stabilit conform reglementarilor in vigoare si prevazut in contractul pentru serviciul de transport sau, dupa caz, de distributie a energiei electrice incheiat intre utilizator si operatorul de retea la care acesta este racordat, in care se masoara energia electrica in vederea decontarii; de regula, punctul de masurare coincide cu punctul de delimitare a instalatiei utilizatorului fata de reseaua electrica la care aceasta este racordata;

Lit. f) a art. 3 a fost modificata de pct. 6 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

g) regim inductiv - regim de functionare in care puterea activa si puterea reactiva au acelasi sens in punctul de delimitare fata de reseaua electrica; astfel, in cazul consumatorilor, puterea activa si puterea reactiva sunt extrase din retea, iar, in cazul producatorilor, puterea activa si puterea reactiva sunt introduse in retea;

Lit. g) a art. 3 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

h) regim capacitiv - regim de functionare in care puterea activa si puterea reactiva au sensuri diferite in punctul de delimitare fata de reseaua electrica; astfel, in cazul consumatorilor, puterea activa este extrasa din retea, iar puterea reactiva este introdusa in retea, iar, in cazul producatorilor, puterea activa este introdusa in retea, iar puterea reactiva este extrasa din retea;

Lit. h) a art. 3 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

i) zona de concesiune - zona geografica pentru care un operator de distributie, denumit operator de distributie concesionar, detine concesiunea serviciului de distributie a energiei electrice;

j) utilizator - utilizator al retelei electrice de transport sau al unei retele electrice de distributie.

Capitolul II Reguli privind asigurarea energiei electrice reactive si reguli privind stabilirea obligatiilor de plata pentru energia electrica reactiva

Articolul 4

(1) Energia electrica reactiva necesara mentinerii tensiunii in limitele normate si asigurarii stabilitatii de tensiune este asigurata de operatorii de retea prin utilizarea mijloacelor proprii de reglaj, de producatori prin utilizarea intregii capacitati de productie a puterii reactive in cadrul reglajului de tensiune/putere reactiva in limita diagramei putere activa-putere reactiva, denumita diagrama de capabilitate, si de consumatori prin asigurarea compensarii puterii reactive.

(2) Utilizatorii retelelor electrice participa la reglajul tensiunii/puterii reactive in punctele de delimitare a instalatiilor proprii fata de retelele electrice la care acestea sunt racordate sau, dupa caz, iau masuri de compensare a energiei electrice reactive tranzitate prin punctele de delimitare a instalatiilor care le apartin fata de retelele electrice la care acestea sunt racordate.

Alin. (2) al art. 4 a fost modificat de pct. 7 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

Articolul 5

(1) Energia electrica reactiva tranzitata prin punctele de delimitare a instalatiilor utilizatorilor fata de retelele electrice de interes public ale operatorilor de retea se masoara in punctele de masurare, se deconteaza pe intervale de decontare si se plateste in conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

Alin. (1) al art. 5 a fost modificat de pct. 8 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

(2) Energia electrica reactiva se factureaza in conformitate cu prevederile contractului pentru serviciul de transport sau, dupa caz, de distributie a energiei electrice, incheiat intre utilizator si operatorul de retea la care acesta este racordat.

Articolul 6

(1) Energia electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare cu reseaua electrica de interes public a unui loc de productie, a unui loc de consum si productie sau a unui loc de consum se plateste in conditiile prezentei metodologii in intervalul de decontare in care, prin punctul de delimitare, nu se livreaza energie electrica activa in retea si nu se consuma energie electrica activa din retea.

Alin. (1) al art. 6 a fost modificat de pct. 9 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

(2) Energia electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare cu reseaua electrica publica a unui loc de consum sau a unui loc de consum si productie se plateste in conditiile prezentei metodologii in intervalul de decontare in care, prin punctul de delimitare, se consuma energie

electrica activa din retea.

Alin. (2) al art. 6 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

(3) Energia electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare cu reseaua electrica publica a unui loc de productie sau a unui loc de consum si productie nu se plateste in intervalul de decontare in care, prin punctul de delimitare, se livreaza energie electrica activa in retea.

Alin. (3) al art. 6 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

(4) Energia electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare cu reseaua electrica publica a unui loc de productie sau a unui loc de consum si productie nu se plateste in intervalul de decontare in care, prin punctul de delimitare, se inregistreaza atat energie electrica activa livrata in retea, cat si energie electrica activa consumata din retea si cantitatea de energie electrica activa livrata este mai mare decat cantitatea de energie electrica activa consumata.

Alin. (4) al art. 6 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

Articolul 7

(1) Energia electrica reactiva aferenta consumului propriu tehnologic al unei centrale dispecerizabile se evidentiaza distinct in intervalele de decontare in care, in baza documentelor justificative, sunt indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:

a) in punctul de delimitare prin care livreaza energie electrica activa in retea, centrala electrica realizeaza reglaj de tensiune/putere reactiva la dispozitia si in parametrii solicitati de dispecerul energetic;

Lit. a) a alin. (1) al art. 7 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

b) punctul de delimitare prin care se consuma energie electrica se afla in reseaua electrica apartinand unui operator de retea diferit fata de operatorul retelei in care se realizeaza reglajul de tensiune/putere reactiva.

Lit. b) a alin. (1) al art. 7 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

(2) Costurile cu energia electrica reactiva mentionata la alin. (1) se recunosc de autoritatea competenta in pretul reglementat pentru furnizarea serviciului tehnologic de sistem privind reglajul tensiunii/puterii reactive in retea, in conformitate cu reglementarile in vigoare.

Articolul 8

Prin exceptie de la prevederile art. 6 alin. (1) si (2) nu se plateste energia electrica reactiva aferenta:

a) consumului de energie electrica al clientilor casnici cu puterea aprobata mai mica sau egala cu 30 kW;

b) consumului propriu tehnologic al unei centrale dispecerizabile/grup dispecerizabil inregistrat in intervalul de decontare in care, in baza documentelor justificative, sunt indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:

(i) in punctul de delimitare prin care livreaza energie electrica activa in retea, centrala electrica realizeaza reglaj de tensiune/putere reactiva la dispozitia si in parametrii solicitati de dispecerul energetic;

Pct. (i) de la lit. b) a art. 8 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

(ii) punctul de delimitare prin care se consuma energie electrica se afla in reseaua electrica apartinand operatorului retelei in care se realizeaza reglajul de tensiune/putere reactiva;

Pct. (ii) de la lit. b) a art. 8 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

c) consumului de energie electrica al unui consumator dispecerizabil, inregistrat in intervalul de

decontare in care, in baza documentelor justificative, acesta realizeaza reglaj de tensiune/putere reactiva la dispozitia si in parametrii solicitati de dispecerul energetic;

d) consumului de energie electrica al unui loc de productie, loc de consum si productie sau loc de consum care, in conditiile precizate in contractul pentru serviciul de transport ori, dupa caz, de distributie a energiei electrice incheiat cu operatorul de retea, contribuie la imbunatatirea nivelului de tensiune prin puterea reactiva injectata/absorbita in zona de retea;

e) consumului de energie electrica al unei centrale electrice cu acumulare prin pompaj care functioneaza in regim de pompaj;

f) consumului de energie electrica pentru serviciile interne din statiile electrice ale operatorilor de retea;

g) tranzitului de energie electrica activa de pe barele statiilor electrice de conexiune;

Lit. g) a art. 8 a fost introdusa de pct. 10 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

h) tranzitului de energie electrica activa intre reseaua electrica de transport si reseaua electrica de distributie apartinand operatorului de distributie concesionar.

Lit. h) a art. 8 a fost introdusa de pct. 10 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

Capitolul III Reguli privind modul de plata a energiei electrice reactive

Articolul 9

(1) Utilizatorul plateste cantitatea de energie electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare in intervalul de decontare, care a determinat reducerea factorului de putere mediu realizat in acel interval fata de factorul de putere limita, determinata ca diferenta dintre energia electrica reactiva masurata in intervalul de decontare si energia electrica reactiva calculata pentru intervalul de decontare, aferenta factorului de putere limita:

$$E(\text{reactiva inductiva facturata}) = E(\text{reactiva inductiva masurata}) - E(\text{activa masurata}) \times \text{tg}(\arccos(0,9))$$
$$E(\text{reactiva capacitiva facturata}) = E(\text{reactiva capacitiva masurata}) - E(\text{activa masurata}) \times \text{tg}(\arccos(0,9))$$

Alin. (1) al art. 9 a fost modificat de pct. 11 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

(2) Factorul de putere limita reprezinta factorul de putere pana la care tranzitul de energie electrica reactiva se plateste si are valoarea de 0,9 atat pentru regimul inductiv, cat si pentru regimul capacitiv.

Alin. (2) al art. 9 a fost modificat de pct. 12 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

(3) Utilizatorul nu plateste energia electrica reactiva tranzitata prin punctul de delimitare in intervalul de decontare in care factorul de putere mediu realizat este mai mare sau egal cu factorul de putere limita.

Alin. (3) al art. 9 a fost modificat de pct. 1 si 2 ale art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare" si a sintagmei "factor de putere neutral" cu sintagma "factor de putere limita".

Articolul 10

(1) Factorul de putere mediu realizat se determina pentru fiecare interval de decontare si pentru fiecare punct de delimitare, separat pentru regimul inductiv, respectiv capacitiv.

Alin. (1) al art. 10 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

(2) Factorul de putere mediu realizat intr-un interval de decontare FP se determina pe baza energiei electrice active consumate din retea $[E(\text{activa})]$ si a energiei electrice reactive tranzitate

[E(reactiva)] prin punctul de delimitare, in acel interval de decontare, in regim inductiv, respectiv capacitiv, cu formula:

$$FP = \frac{E(\text{activa})}{E(\text{aparenta})}$$

unde:

$E(\text{aparenta}) = \text{radical din } [E^2(\text{activa}) + E^2(\text{reactiva})]$

E(reactiva) - energia electrica reactiva masurata in regim inductiv, respectiv capacitiv.

Alin. (2) al art. 10 a fost modificat de pct. 13 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

Articolul 11

Pretul energiei electrice reactive este:

a) pretul reglementat aprobat de autoritatea competenta, pentru un factor de putere mediu realizat in intervalul de decontare mai mic decat factorul de putere limita si mai mare sau egal cu 0,65;

Lit. a) a art. 11 a fost modificata de pct. 2 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "factor de putere neutral" cu sintagma "factor de putere limita".

b) de trei ori pretul reglementat aprobat de autoritatea competenta, pentru un factor de putere mediu realizat in intervalul de decontare mai mic de 0,65.

Articolul 12

(1) Pretul reglementat pentru energia electrica reactiva este aprobat de autoritatea competenta pentru reseaua electrica de transport, respectiv pentru toate retelele electrice de distributie din zona de concesiune a fiecarui operator de distributie concesionar si se aplica la toate nivelurile de tensiune ale acestora, atat pentru energia electrica reactiva inductiva, cat si pentru energia electrica reactiva capacitiva.

(2) Operatorii de distributie, altii decat operatorii de distributie concesionari, aplica utilizatorilor retelelor electrice pe care le detin pretul reglementat pentru energia electrica reactiva aprobat de autoritatea competenta pentru operatorii de distributie concesionari din zona de concesiune in care se afla retelele electrice ale acestora.

Articolul 13

Energia electrica reactiva se plateste separat pentru fiecare punct de delimitare al unui loc de productie, loc de consum sau loc de consum si productie, alimentat prin mai multe instalatii de racordare, in conformitate cu prevederile art. 9.

Art. 13 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

Articolul 14

(1) Energia electrica reactiva se plateste de catre utilizator operatorului de retea la care acesta este racordat, in baza contractului pentru serviciul de transport sau, dupa caz, de distributie a energiei electrice incheiat de utilizator cu operatorul de retea, direct sau prin intermediul furnizorului de energie electrica.

(2) Operatorii de distributie, altii decat operatorii de distributie concesionari, platesc operatorului de retea din amonte energia electrica reactiva in conditiile prezentei metodologii.

Articolul 15

Energia electrica reactiva inregistrata de grupurile de masurare se corecteaza in conformitate cu prevederile reglementarilor in vigoare, in cazul in care punctul de masurare difera de punctul de delimitare si/sau in cazul inregistrarii eronate.

Art. 15 a fost modificat de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

Capitolul IV Fundamentarea, stabilirea si aprobarea preturilor reglementate pentru energia electrica reactiva

Articolul 16

Consumul de energie electrica la un factor de putere mai mic decat factorul de putere limita conduce la cresterea pierderilor de energie si de putere in retelele electrice, respectiv la reducerea eficientei energetice a retelelor electrice.

Art. 16 a fost modificat de pct. 2 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "factor de putere neutral" cu sintagma "factor de putere limita".

Articolul 17

Obligatia de decontare si cea de plata a energiei reactive reprezinta o masura care are drept scop incurajarea utilizatorilor sa limiteze tranzitul energiei electrice reactive prin punctele de delimitare ale locurilor de productie/consum cu retelele electrice publice, dupa caz, prin:

Partea introductiva a art. 17 a fost modificata de pct. 1 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016, prin inlocuirea sintagmei "punct de decontare" cu sintagma "punct de delimitare".

a) asigurarea schimbului nul de energie electrica reactiva cu retelele la care acestea sunt racordate;

b) tranzitarea energiei electrice reactive la factor de putere mai mare sau egal cu factorul de putere limita;

Lit. b) a art. 17 a fost modificata de pct. 14 al art. I din ORDINUL nr. 76 din 2 noiembrie 2016, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 893 din 8 noiembrie 2016.

c) aplicarea masurilor de compensare a factorului de putere mediu al energiei electrice consumate prin montarea de echipamente specifice in instalatiile de utilizare care le apartin.

Articolul 18

Operatorii de retea au obligatia de a transmite autoritatii competente datele de monitorizare aferente energiei electrice reactive, prin machetele de monitorizare a serviciilor prestate, in conformitate cu reglementarile in vigoare.

Articolul 19

Preturile reglementate pentru energia electrica reactiva se aproba anual, prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei, si se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, pana la data de 1 iulie pentru reseaua electrica de transport al energiei electrice, respectiv pana la data de 31 decembrie pentru retelele electrice de distributie din zona de concesiune a fiecarui operator de distributie concesionar.

Articolul 20

Preturile reglementate pentru energia electrica reactiva se stabilesc avand in vedere cresterea pierderilor de energie electrica activa din retelele electrice publice, ca urmare a tranzitului de energie electrica reactiva. Pretul reglementat al energiei electrice reactive aprobat de autoritatea competenta pentru anul t, pentru reseaua electrica de transport, respectiv pentru toate retelele electrice de distributie din zona de concesiune a fiecarui operator de distributie concesionar se stabileste ca fiind 30% din pretul mediu estimat al energiei electrice active pentru acoperirea consumurilor proprii tehnologice in retele, aprobat de autoritatea competenta pentru anul t-1, pentru operatorul de transport si de sistem, respectiv pentru operatorii de distributie concesionari.

Articolul 21

(1) Veniturile realizate de operatorii de retea din aplicarea preturilor reglementate pentru energia electrica reactiva, in conformitate cu prevederile prezentei metodologii, se iau in considerare la determinarea veniturilor reglementate ale acestora, in conformitate cu prevederile metodologiilor de stabilire a tarifelor reglementate pentru transportul, respectiv distributia energiei electrice active.

(2) La solicitarea utilizatorului, operatorul de retea este obligat sa puna la dispozitia acestuia inregistrările orare pe baza carora au fost stabilite obligatiile de plata pentru energia electrica reactiva.

Capitolul V Dispozitii tranzitorii

Articolul 22

Autoritatea competenta aproba preturi reglementate ale energiei electrice reactive stabilite in conformitate cu regulile metodologice ale prezentei metodologii, incepand cu anul 2015.

Articolul 23

Pana la data intrarii in vigoare a prezentei metodologii, operatorii de retea:

- a) actualizeaza prevederile din contractele pentru serviciul de transport sau, dupa caz, de distributie a energiei electrice incheiate cu utilizatorii retelelor pe care le opereaza, conform dispozitiilor prezentei metodologii, referitoare la obligatiile de plata a energiei electrice reactive;
- b) aplica masurile tehnice si organizatorice necesare in scopul aplicarii prevederilor prezentei metodologii.